

ל"ג בעומר

סיפורו של רבי עקיבא

רציונל ומטרות היחידה

ל"ג בעומר הוא חג שמקורותיו רבים ומגוונים. דמויות שונות ומאורעות שונים נקשרים ליום זה, מה שגורם לבלבול באשר למקורות החג ומשמעותו-משמעויותיו. במדור "תעודת זהות" הרחבנו מעט על כך, אך את רוב היחידה בחרנו להקדיש לאחת הדמויות הקשורות ליום זה – לרבי עקיבא. אנו מקווים שהיכרות עם סיפור חייו של רבי עקיבא תתרום להעמקת ההיכרות עם אחד הצדדים המוכרים פחות של ל"ג בעומר.

ואם הזמן קצר

ואם הזמן קצר, ולא תוכלו ללמד את כל היחידה, אנו ממליצים להעדיף את הוראת המדורים האלה:

1. תעודת זהות (מושגי יסוד), או הקומיקס
2. פותחים ספר (בעיקר "משל הדגים")

תעודת זהות: חזרה על מושגי יסוד

אפשר לפתוח את היחידה בשתי דרכים:
לעסוק בתעודת הזהות ולאחר מכן לקרוא את הקומיקס, או –
לקרוא את הקומיקס ואגב כך לחזור בעל-פה על המוזכר בתעודת זהות.

ל"ג בעומר הוא אחד המועדים הצעירים ביותר בלוח העברי. להבדיל מרוב המועדים שמקורם לכל המאוחר במאה הראשונה לסה"נ, אין כל עדות לציונו של ל"ג בעומר לפני ימי הביניים. מועד זה עבר גלגולים רבים ונספחו אליו מנהגים שונים. ננסה לעשות מעט סדר בדברים:

■ **ל"ג בעומר – היום שבו מפסיקים את מנהגי האבלות הנהוגים בספירת העומר**
כפי שראינו ביחידה המוקדשת להם, ימי ספירת העומר נחשבו לתקופת אבל כבר מתקופת הגאונים (המאה השישית לסה"נ). אחת הסיבות לכך היא שעל פי המסופר בתלמוד הבבלי, בימים אלו מתו רבים מתלמידיו של רבי עקיבא במגפה (ראו על כך גם במדור "פותחים ספר"). רצוי לחזור על מנהגי האבלות (ראו בעמי 36-37 בתכנית "מעגל החגים שלי" לכיתה ב').

המקור הראשון שנזכר בו שבל"ג בעומר הפסיקו את מנהגי האבלות הוא, ככל הנראה, חיבור ושמו "המנהיג" שכתב רבי אברהם בן נתן הירחי במאה הי"ב לסה"נ. על פי חיבור זה הפסיקו את מנהגי האבלות בל"ג בעומר משום שעל פי הנאמר במקור קדום יותר מות התלמידים נפסק בל"ג בעומר.

■ חג ללא שם

ל"ג בעומר הוא יום ה-33 לעומר (33 בגימטריה – ל"ג).
ל"ג בעומר הוא חג מיוחד במינו – אין לא שם משל עצמו.
למועדים ולחגים האחרים שמות המזכירים את מהות החג.
נבקש מן התלמידים להביא דוגמאות לכך מחגים שכבר למדו עליהם (אפילו לט"ו בשבט יש כינוי מסורתי המעיד על מהותו: "ראש השנה לאילנות").
פגשנו כבר בתופעה זו של היעדר שם כאשר למדנו על י' בטבת, י"ז בתמוז וט' באב, אך אלו הם ימי אבל. ל"ג בעומר הוא החג היחיד ללא שם.
(ראו על כך גם במשימות הראשונות בדף העבודה שבסוף פרק זה).

■ מרד בר כוכבא והמנהג להדליק מדורות בכל רחבי הארץ

אין כל מקור קדום הקושר את מרד בר כוכבא לל"ג בעומר. ייתכן שאחד המקורות לקשר זה הוא עדותו של יוספוס פלביוס שהמרד הגדול שלפני חורבן הבית פרץ יום לפני ל"ג בעומר, ובטעות נוצר קשר בין מרד בר כוכבא לל"ג בעומר – נוצר והשתרש.

בכל מקרה, מסורות מאוחרות יותר קשרו את השניים ולפיהן – אחרי שהרומים כבשו את הארץ והחריבו את בית המקדש השני, הם הוסיפו וגזרו גזרות קשות על היהודים: אסרו עליהם ללמוד תורה וללמדה, אסרו עליהם למול את בניהם, אסרו עליהם לשמור את השבת ולחגוג את החגים

ועוד.

בשנת 132 לסה"נ, התארגנו יהודים בראשותו של שמעון בר כוכבא למרוד ברומים. מרד בר כוכבא פרץ, על פי אחת המסורות, בל"ג בעומר, ואף על פי שהמורדים היו מעטים, הם הצליחו בתחילה לנצח את הצבא הרומי בארץ ישראל. אחד הניצחונות הגדולים ביותר של המורדים התרחש בל"ג בעומר.

הלוחמים היהודים הודיעו לקבוצות האחרות על פרוץ המרד, ולאחר מכן גם על ניצחונותיהם הראשונים, בהדלקת מדורות על גבעות. זהו אחד ההסברים למנהג להדליק מדורות בל"ג בעומר.

■ "חג הפוטנציאל"

בעקבות הניצחונות הראשונים של חיילי בר כוכבא על צבא רומי נשלחו מרומא לארץ ישראל לגיונות רבים (כשליש מחיילי האימפריה הרומית הגדולה) ואלה דיכאו את המרד. להבדיל מהחגים האחרים בלוח העברי, ל"ג בעומר אינו מציין ניצחון, אלא רק את הניצחון בשלבים הראשונים של המרד. לכן, יש הרואים בל"ג בעומר חג המציין את האפשרות, את הפוטנציאל, למרוד ולנצח.

גם סיפורו של רבי עקיבא רומז לכיוון זה: אף על פי שרבי עקיבא לא ידע קרוא וכתוב, זיהתה רחל אשתו את הפוטנציאל הגדול הטמון בו ותמכה בלימודיו.

■ ל"ג בעומר והתנועה הציונית

התנועה הציונית חיפשה במסורת היהודית אירועים ודמויות שיסמלו את היהודי הלוחם. בשל כך נחשב חג החנוכה – חג ניצחון המכבים על היוונים – לחג חשוב מאוד, וכמוהו גם חגיגות ל"ג בעומר. אף על פי שמרד בר כוכבא זוכא בסופו של דבר, הושם דגש על ראשיתו ועל רגעי השיא שלו.

■ חץ וקשת

מנהג זה החל ככל הנראה בקהילות אשכנז, שם היו הילדים יוצאים בל"ג בעומר ליערות ויורים בחץ וקשת. מנהג זה נקשר למרד בר כוכבא ויש הקושרים אותו לפסוק "ללמד בני יהודה קשת" (שמואל ב', פרק א' פסוק י"ח), כלומר לציווי לעם ישראל ללמוד להגן על עצמו. גם מנהג זה התאים לאידאולוגיה הציונית ורווח מאוד בשנים שלפני קום המדינה ובעשורים הראשונים לקיומה. כיום מנהג זה שכיח פחות.

■ ל"ג בעומר – חגו של רשב"י

במאה ה"ז החלו לקשור לל"ג בעומר את דמותו של רבי שמעון בר יוחאי. רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י) היה חכם חשוב בתקופת המשנה (המאה השנייה לסה"נ). על פי המסורת נפטר רשב"י בל"ג בעומר, וביום מותו גילה לתלמידיו את "סודות התורה" – את תורת הקבלה – ובכך מנע את היעלמותה. תורת קבלה זו הועלתה על הכתב ב"ספר הזוהר". (על פי המסורת, רשב"י הוא שכתב את ספר הזוהר, ואילו על פי המחקר ההיסטורי, נכתב החיבור בספרד במאה הי"ג בידי חבורת מקובלים בראשותו של משה דה ליאון).

למורה בלבד

על מקורו של המנהג להדליק נרות ומדורות במירון

המנהג להדליק נרות ומדורות בהר מירון נקשר לאירוע המסופר בספר הזוהר: אותו יום (ל"ג בעומר) ביקש רבי שמעון בר יוחאי להסתלק מן העולם, והיה מסדר דבריו.

נתכנסו החברים לביתו, אמר להם:

"עתה שעת רצון היא, מילים קדושות שלא גיליתי עד עתה רצוני לגלותן..."

וכל אותו היום לא פסקה האש מן הבית,

ולא היה איש אשר יקרב אליו – כי לא יכול,

כי האור והאש היו מסביב לו. משיצאה מיטתו (נשמתו), פרחו באוויר, ואש הייתה לזהטת לפניו.

והנה נשמע קול: עלו ובואו והתכנסו להילולה של רבי שמעון בר יוחאי.

(תרגום על פי ספר הזוהר, אִידרא זוטא, דברים, פרשת האזינו, עמ' רצו)

על פי תורת הקבלה, יום מותו של צדיק הוא יום שמח, שכן ביום זה מתאחדת נשמתו של הצדיק עם האל, כמו התאחדות נשמותיהם של הכלה והחתן ביום חתונתם. לכן נוהגים לערוך ביום זה "הילולה" (בארמית, שמחת כלולות) ליד קברו של הצדיק. בל"ג בעומר, יום מותו של רשב"י על פי המסורת, נוהגים לערוך הילולה לכבודו ולהדליק מדורות לזכר האש שליוותה את נשמתו השמימה.

■ **מנהג החלקא** – המנהג לספר ביום זה, בפעם הראשונה, את שערותיהם הבנים בני השלוש על קברו של רשב"י במירון מיוחס לאר"י (רבי יצחק לוריא, רב מקובל שחי בצפת במאה ה"ז).

למורה בלבד

החלקא

יש אומרים שהמילה **חלקא** משמעה בערבית "תספורת", ויש אומרים ששורש המילה הוא ח-ל-ק וקושרים אותה לדברי יעקב אבינו בתורה: "וְאָנֹכִי אִישׁ חֶלְק" (בראשית, פרק כ"ז פסוק י"ב). מכאן שגזיזת שערות הילד מסמלת את הפיכתו מאיש שעיר (עשו) לאיש חלק (יעקב), ואת כניסתו של הילד לעולם התורה, עולמו של יעקב.

דף עבודה

- בסוף היחידה תמצאו דף עבודה שיעזור לתלמידים לסכם את הנלמד במדור תעודת זהות. ואלה פתרונות החידות המופיעות בו:
1. הגימטרייה של המילה **מדורה** היא 255.
  2. פתרון התשבץ:

					ע ¹				
			ת	ש	ק	ו	צ	ח ²	
					י			ל	
י	ב ⁴	ש	ר ³		ב			ק	
	ר		ו		א			א	
	כ		מ						
נ	ו	ר	י	מ ⁶		ע ⁵			
	כ					ו			
	ב		ה	פ	ג	מ ⁷			
	א					ר	י	י	א ⁸

מה על הפרק?

מדור זה מסכם את הסיבות שבגללן מזכירים את רבי עקיבא בל"ג בעומר. נוסיף כי בל"ג בעומר (כמוזכר ב"תעודת זהות"), חוגגים את ההילולה של רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י) שהיה מתלמידיו של רבי עקיבא.

הקומיקס

קריאת "תעודת הזהות" מסייעת לחזור על סיפור ההיסטורי של ל"ג בעומר ועל מנהגיו. אפשר לחזור על כך גם במהלך קריאת הקומיקס. הקומיקס מזכיר גם את העובדה שאמנם רבים חוגגים את ל"ג בעומר, אך לא הכול יודעים מדוע... בקומיקס נאמר גם שלחג זה נקשרו כמה דמויות וכמה מאורעות שונים.

פותרים ספר

■ **פתיחה:** מדור זה מציג את רבי עקיבא, דמות מרכזית בתקופת מרד בר כוכבא. לפני כן, אנו מציעים להזמין את התלמידים להיזכר במה שלמדו בשנים הקודמות. לשם כך מובאים בחוברת לתלמידים שני מקורות קצרים שאפשר להיעזר בהם בפתיחת שיחה זו. בסוף חוברת זו (למורה) תמצאו מקורות על חייו של רבי עקיבא, מקורות שאנו משערים שהתלמידים פגשו בשנים הקודמות. אם תלמידים אינם זוכרים את המסופר בהם, אפשר לצלמם ולחלקם לתלמידים. (ראו נספח)

הערה דידקטית

כדי להסביר את הקשר בין רבי עקיבא לל"ג בעומר, מקובל להביא את שני המקורות האלה, מקורות שעל פיהם המגפה שעשתה שמונת בתלמידי רבי עקיבא פסקה בל"ג בעומר.

למורה בלבד

י"ב אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת ועד אנטיפריס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה.

(תלמוד בבלי, מסכת יבמות, דף ס"ב ע"ב)

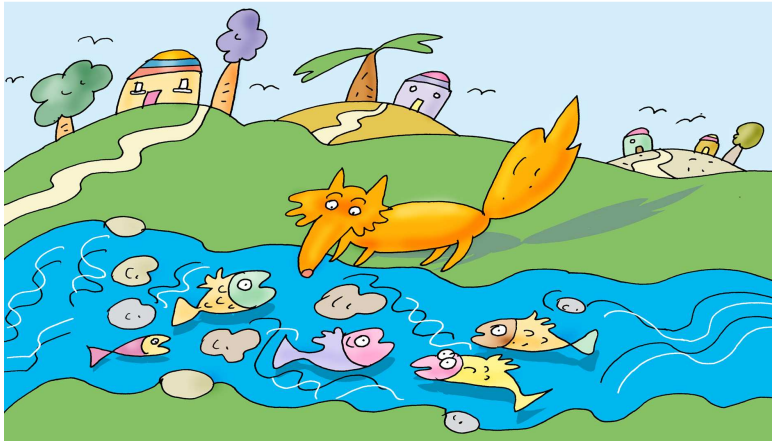
שמעתי בשם ר' זרחיה הלוי מגירונדה, שמצא כתוב בספר ישן הבא מספרד, שמתו [תלמידי רבי עקיבא] מפסח ועד פרוס העצרת (שבועיים לפני שבועות)... וזהו ל"ג בעומר.

(רבי אברהם בן נתן הירחי, ספר המנהיג ק"ו)

בחרנו לא לעסוק עם התלמידים במקורות האלה כדי לא לדון בקשר בין המגפה לחטא. הסתפקנו בציון שהמגפה פסקה בל"ג בעומר.

■ ■ משל הדגים ■ ■

רבי עקיבא תמך במרד בר כוכבא ובעצמו לא נכנע לגזרות שגזרו הרומים (ככל הנראה לאחר המרד) שלא ללמוד תורה ולא ללמדה. עתה נפנה את התלמידים לקריאת הגרסה המעובדת של האגדה התלמודית המכונה "משל הדגים".
לפניכם האגדה בגרסתה המקורית:

פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה. בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה. אמר ליה: עקיבא, אין אתה מתיירא מפני מלכות? אמר לו: אמשול לך משל, למה הדבר דומה? לשועל שהיה מהלך על גב

הנהר וראה דגים שהיו מתקבצים ממקום למקום.

אמר להם: מפני מה אתם בורחים?

אמרו לו: מפני רשתות שמביאין עלינו בני אדם.

אמר להם: רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותיי עם אבותיכם?

אמרו לו: אתה הוא שאומרים עליך פיקח שבחיות? לא פקח אתה אלא טיפש אתה.

ומה במקום חיותנו אנו מתיראין, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה!

אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה "כִּי הוּא חַיִּיךְ וְאֵין רֵךְ יִמְרָךְ" (דברים,

פרק ל' פסוק כ'), כך אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה!

(תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ס"א ע"ב)

■ מהו משל?

במשל שני חלקים: משל ונמשל.

משל הוא סיפור בדוי, קצר וקל להבנה שאפשר ללמוד ממנו לקח למציאות.

נמשל הוא הלקח הנלמד מן המשל, מוסר ההשכל הנובע ממנו. לפעמים מוסר ההשכל מביע את עמדתו של הדרשן (שעשויה להיות שנויה במחלוקת). כך גם ב"משל הדגים".

■ הבנת משל היא תהליך מורכב. לכן, נלמד את טקסט שלב אחרי שלב.

1/ תחילה נוודא שהתלמידים מבינים את המשל – את סיפור השועל והדגים (שאלות 1-2 בחוברת לתלמידים).

א. ממה חששו הדגים? מה היה עלול לקרות להם?

ב. מה הייתה עצתו של השועל?

ג. מדוע עצתו של השועל לא הייתה עצה טובה?

ד. האם הדגים חיו אי-פעם בשלום עם השועלים?

ה. מדוע הציע השועל לדגים לעלות לאדמה? האם רצה לעזור להם?

ו. מה אפשר לומר על השועל? האם היה ערמומי? האם היה הוגן?

ז. בשלב זה נפנה את התלמידים לשאלה 1.

12/ עתה נבהיר את המשל ואת הנמשל (שאלות 3-4 בחוברת לתלמידים).
שאלה 3 נועדה לעזור לתלמידים להבחין בין המשל לנמשל. הנמשל מביע, כמובן, את עמדתו של מושל המשל, במקרה שלנו את עמדתו של רבי עקיבא, והוא נושא את הלקחים שהוא רוצה שנפיק ממנו.
לאחר מכן רצוי לעלות בכיתה את השאלה 4 ולפתוח בשיחה.

■ הלקחים הנלמדים מהמשל

לפניכם כמה נקודות לדיון שאפשר להעלות בעקבות קריאת משל הדגים:
אחד מהלקחים העיקריים של משל הדגים הוא שהיהודים אינם יכולים לחיות ללא תורה (בלי יהדות). לכאורה הייתה עמדה זו מנוגדת למציאות שרבי עקיבא חי בה, שכן יהודים שהפרו את גזרות הרומים והמשיכו לחיות חיים יהודים מלאים סיכנו את חייהם.
אם כן, רבי עקיבא טען (באמצעות המשל) שעדיף להמשיך וללמוד תורה, למרות הסכנה, ולא לציית לגזרות להפסיק ללמוד. מה הביא אותו לנקוט עמדה "מסוכנת" שכזאת?
אפשר לשער השערות שונות (ולא סותרות):
• אולי התכוון רבי עקיבא לכך שחיי היהודים ללא תורה (ללא מסורת יהודית) כמוהם כמוות, ולכן אין טעם לחיות חיים כאלה (במיוחד כאשר לא בטוח שמפרי הגזרות ייתפסו);
• ואולי סבר שהרומאים ירדפו את היהודים בכל מקרה,
ואם כך, גם מי שיצייתו לגזרות וינטשו את התורה לא יצילו את חייהם.
ואכן, מיד לאחר משל הדגים מספר התלמוד שהיהודי "המתבולל" פפוס בן יהודה (מי שהביע במשל את פחדו מרדיפות הרומאים) נעצר אף הוא והביע את חרטה על שנטש את התורה לשווא.

למורה בלבד

לא היו (=עברו) ימים מועטים עד שתפסוהו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים, ותפסו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו (=באותו מקום).
אמר לו: פפוס, מי הביאך לכאן?
אמר ליה: אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה, אוי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים.
(תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ס"א ע"ב – מיד לאחר משל הדגים)

רבי עקיבא נחשב למנהיג הרוחני של מרד בר כוכבא. הוא עודד את תלמידיו להצטרף לצבאו של בר כוכבא. יש להניח שהוא בעצמו לא נלחם במרד, אולי מפני שהיה זקן מאוד, אולי מפני שראה בתפקידו לעודד את רוחם של תלמידיו בלימוד תורה. כל אלו השערות, אך ידוע לנו שרבי עקיבא המשיך ללמוד תורה וללמדה למרות הסכנה הכרוכה בכך. שאלה 5 מבקשת להדגיש כי גם זה היה מעשה של מרד.

למורה בלבד

הידעתם?

מכיוון שרבי עקיבא העריך מאד את בר כוכבא ואף ראה בו משיח (תקווה שכידוע נכזבה), יש המשערים שתלמידיו של רבי עקיבא הצטרפו למרד, ושהמגפה שהמיתה רבים מהם קשורה להתמוטטות הצבא שבפיקודו של בר כוכבא.
לטענה זו אין סימוכין היסטוריים, אך היא מאירה באור חדש את מה שנאמר בתלמוד הבבלי (במסכת יבמות, ראו למעלה, עמ' 7) על מותם של 24 אלף מתלמידי רבי עקיבא (שרבים מהם התגייסו לצבאו של בר כוכבא) במגפה.

■ לסיום הוראת המדור אפשר ללמד את השיר "רבי עקיבא" של דליה רביקוביץ ומוני אמריליו.

רבי עקיבא

מילים: דליה רביקוביץ
לחן: מוני אמריליו

קָם הָרַב וְנָסַע לְבִירָה
לְגַמֵּעַ תּוֹרָה כְּמַבּוּעַ,
וְשָׁם בִּגְדֵי כֶן נִשְׁאַרָה
בְּתוֹ שֶׁל כָּלֵבָא שְׁבוּעַ.
וּמִקֶּץ עֶשְׂרִים שָׁנָה, כְּאֲשֶׁר הִלְבִּין שְׁעָרָה,
שָׁב בַּעֲלָה לְבֵיתוֹ וְהוּא גָדוֹל בְּתוֹרָה.

חָזַר הָרַב לְבֵיתוֹ,
וְכָל נַפְשׁוֹ גָּעְגוּעַ.
חָזַר הָרַב אֶל אִשְׁתּוֹ,
בְּתוֹ שֶׁל כָּלֵבָא שְׁבוּעַ.
הַדְּפוּהָ מִשָּׁם תְּלַמִּידָיו, אָמְרוּ לָהּ: "סוּרִי
אִשָּׁה",
אָמַר הָרַב: "הִנִּיחוּהָ, כִּי הִיא תּוֹרָתִי
הַקְּדוּשָׁה".

רַבִּי עֲקִיבָא אִישׁ צָנוּעַ
הָיָה רוֹעֵה בֵּין הַרוּעִים
אֶת עֲדָרֵי כָלֵבָא שְׁבוּעַ
עַד שְׁנָתוֹ הָאֲרָבָעִים.

רָאָתָה אוֹתוֹ רַחֵל,
בְּתוֹ שֶׁל כָּלֵבָא שְׁבוּעַ,
רָאָתָה אוֹתוֹ רַחֵל,
שֶׁהוּא מַעֲלָה וְצָנוּעַ.
אָמְרָה לוֹ רַחֵל בְּחַשְׂאִי: "קַח אוֹתִי לְאִשָּׁה
בְּתַנְאֵי שְׁתַּקְדִּישׁ זְמַנְךָ לְלִמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה".

וְהָיוּ גָרִים בְּמִתְבָּן,
בִּגְדֵי כֶן אֶחָד לֹא יָדוּעַ.
זוּג אֶחָד פָּשׁוּט לֹלֵל אֶשֶׁם
שֶׁהָיָה מַעֲלָה וְצָנוּעַ.
וּבִבְקָר הָיָה מְלַקֵּט הַתְּבָן מִתּוֹךְ שְׁעָרָה,
אָמְרָה לוֹ רַחֵל: "תְּהִיָּה אֶהוּבִי, גָּדוֹל
בְּתוֹרָה".

חידת חג

החידון המוצע לתלמידים מאפשר להם לתרגל את קריאת מספרים הכתובים באותיות, כמו בל"ג בעומר. עדיף להפנות את התלמידים לחידה רק לאחר שעשו את התרגילים המוצעים בדף העבודה. התשובה לחידה היא אמרתו של רבי עקיבא: "סייג לחכמה – שתיקה". זוהי אמרה כללית. לאחר שתוודאו שהתלמידים מבינים אותה, אפשר לבקש מהם להביא מקרים מחייהם שבהם שתיקה הייתה התגובה "החכמה". אפשר גם לבקש מהתלמידים לשער מדוע עצה זו הייתה חשובה במיוחד ליהודים שחיו בתקופת מרד בר כוכבא ורדיפות הרומים.

דף עבודה: מקורותיו של ל"ג בעומר

גימטרייה: מה ערכה המספרי של כל אות עברית?

המילה ל"ג בשם החג מציינת מספר, את מספרו של היום בימי ספירת העומר. הבה נלמד על הקשר בין אותיות האל"ף-י"ת למספרים!

לפניכם לוח המציג את הערך המספרי של כל אות (הגימטרייה של כל אות).
1 השלימו את החסר:

אותיות א-ט (יחידות)	אותיות י-צ (עשרות)	אותיות ק-ת (מאות)
א = 1	י = 10	ק = 100
ב = 2	כ = 20	ר = 200
ג = 3	ל = 30	ש = 300
ד = 4	מ = 40	ת = 400
ה = 5	נ = 50	

2 מהי ערכה המספרי של המילה מדורה? $\_ \_ = \_ + \_ + \_ + \_ + \_$

3 איזה מספר מציינות האותיות ל"ג? $\_ \_$
 כלומר: ל"ג בעומר הוא היום ה- $\_ \_$ לעומר.

4 את הימים בחודש העברי מונים באותיות. כתבו במספרים מהו היום בחודש שבו חל כל אחד מן המועדים האלה:
 ט' באב חל ביום ה- $\_ \_$ בחודש אב.
 י' בטבת חל ביום ה- $\_ \_$ בחודש טבת.
 ט"ו בשבט חל ביום ה- $\_ \_$ בחודש שבט.

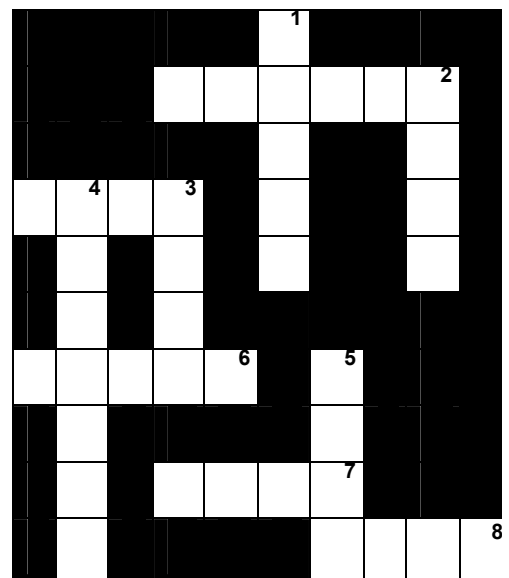
תשבץ מסכם: תעודת הזהות של ל"ג בעומר

מאוזן (מימין לשמאל):

- בעבר נהגו לירות בהם ביום החג.
- ראשי התיבות של שמו של רבי שמעון בר יוחאי.
- מקום קברו של רבי שמעון בר יוחאי.
- ממנה מתו תלמידי רבי עקיבא.
- החודש שהחג חל בו.

מאונך (מלמעלה למטה):

- מגפה הרגה 24 אלף מתלמידיו של...
- המנהג לספר את הילדים בני השלוש בפעם הראשונה.
- האימפריה ששלטה בארץ בתקופתו של רבי עקיבא.
- הגיבור שהנהיג מרד נגד הרומים.
- התקופה שהחג חל בה מכונה: "ימי ספירת ה- $\_ \_$ "

רחל ועקיבא

וכך מסופר בתלמוד על נישואיהם של רבי עקיבא ורחל. רחל הייתה בתו של פֶּלְבָא שְׁבוּעַ, איש עשיר מאוד.

הדיקה מכל נכסיו: התחייב שלא לתת לה דבר מרכושו.

רבי עקיבא היה רועה של פֶּלְבָא שְׁבוּעַ. ראתה אותו בתו שהוא צנוע ומעולה ואמרה לו: אם אתקדש לך (= אתחתן אִתְּךָ), האם תלך לבית רב ללמוד תורה? אמר לה: כן. התקדשה לו בצנעה (=בסתר) ושלחתו ללמוד. שמע אביה את המעשה, כעס מאוד על שנישאה לעם הארץ (= אדם חסר ידע) שכזה. הוציאה מביתו והדיקה מכל נכסיו. (על פי תלמוד בבלי, מסכת כתובות, דף ס"ב ע"ב)

רבי עקיבא ורחל היו זוג אוהב אך עני, וחייהם לא היו פשוטים. הם נאלצו להתגורר במתבן – במחסן שבו אֶחְסֵנו את התבן להאכלת הבהמות. מציאות זו הייתה קשה לשניהם, ובמיוחד לרחל שהייתה בת למשפחה עשירה. וכך מסופר:

ירושלים של זהב: תכשיט זהב בצורת חומות של עיר שנשים עשירות היו עונדות בשערן.

היו עקיבא ואשתו גרים במתבן, ובכל בוקר היה מלקט לה את התבן משערה. אמר לה: אילו היה לי כסף, הייתי קונה לך "ירושלים של זהב". בא אליהו הנביא ונדמה להם כאדם, והיה עומד בפתח וקורא אליהם: תנו לי מעט תבן, שאשתי יולדת ואין לי על מה להשכיבה. אמר רבי עקיבא לאשתו: ראי, הנה איש שאפילו תבן אין לו. (על פי התלמוד הבבלי, מסכת מדרים, דף ב' ע"א)

עקיבא נהיה לרבי עקיבא

אשתו של עקיבא לא שכחה שהבטיח לה ללכת ללמוד תורה. אך לעקיבא היה קשה מאוד להתחיל ללמוד בגיל כה מבוגר! המדרש מספר כיצד השתכנע עקיבא שגם בגיל מבוגר לא מאוחר מדי להתחיל ללמוד.

בן ארבעים שנה היה אז עקיבא ומעולם לא שָׁנָה (= למד) כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר וראה חריץ באבן. שאל רבי עקיבא: מי חקק (= חרץ) אבן זו? אמרו לו: המים שתדיר (=שכל הזמן) נופלים עליה בכל יום. האין אתה מכיר את הפסוק: "אֲבָנִים שִׁחְקוּ מַיִם" (איוב, פרק י"ד פסוק י"ט)? למד מזה עקיבא על עצמו: מה רַךְ פִּסַּל את הקשה, דברי תורה שקשים כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם (= אם המים הרכים הצליחו לחרוץ באבן הקשה, כמובן שדברי תורה שהם קשים וחזקים כמו ברזל יצליחו להשפיע על לבי שהוא רך). מיד הלך ללמוד תורה. הלכו הוא ובנו וישבו אצל מלמד תינוקות (= ילדים). אמר לו: רבי למדני תורה. אחז עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח. כתב לו: [הרב] אל"ף בי"ת, ולמדה, אל"ף תי"ו ולמדה, תורת כוהנים (ספר ויקרא) ולמדה. כך היה לומד והולך עד שלמד את כל התורה כולה. (על פי מסכת אבות דרבי נתן, פרק ו' משנה ב')